

Jugar amb els límits

Una novel·la on el personatge sembla cridat a l'èxit però veu desballestar-se el seu món,
una obra on la narrativa segueix els dictats de la transgressió de la realitat.

El capvespre de l'heroi. Jordi Mata. "L'ecclèctica". Edicions Bromera. Alzira, 1995. 158 pàgs.

Després de publicar quatre novel·les, Jordi Mata ens ha deixat ben clar que la transgressió de la realitat és realment l'eix de la seua narrativa. Si *L'espòs infernal* (1990) i *Amors maleïts* (1992) ja ens van sorprendre per la facilitat amb què Mata s'endinsava en el món fantàstic, és en *El comprador* (1994) on el seu estil assoleix una original credibilitat. Segons el meu parer, aquesta novel·la —la lectura de la qual recomane amb gust—

hauria de ser un punt de referència per a l'autor mateix. Bàsicament, per una raó: perquè Mata, a diferència del que fa a *Amors maleïts*, ens hi dosifica el misteri, amb la qual cosa les perspectives que se'ns obren de bon començament se'ns clouen amb naturalitat, sense córrer el risc de defraudar-nos amb un final massa destrempat respecte de la trama.

A *El capvespre de l'heroi*, també ens dona la informació amb comptagotes, tot i que, en un moment determinat de la novel·la, Mata ens convida a abandonar la tensió de l'argument en favor d'una refle-

xió més profunda. I ara és quan caldria dir que qui no haja llegit el llibre deixi de llegir la ressenya, ja que em cal revelar-ne l'entrellat. *El capvespre de l'heroi* ens conta la fi d'un nascut per a la glòria: el cèlebre detectiu Ulisses Miret veu com, de manera dramàtica, peta el seu món, i de tenir-ho gairebé tot passa a no tenir res o, millor dit, el no-res. Perquè la gran crisi existencial de Miret és saber que ell és un personatge de ficció, un titella a les mans d'un escriptor que l'odia a mort.

Així doncs Mata, talment com féu Unamuno a *Niebla*,

se situa en un terreny si fa no fa ontològic, encara que hi albirem certa ironia que el salva d'un transcendentalisme ara com ara improcedent. Més aviat, caldria dir que l'autor ens invita a gaudir de la transgressió dels límits a despistar la mateixa realitat, amb un desvergonyiment rialler semblant al d'Italo Calvino —no debades la novel·la porta una citació d'*El cavaller inexistent*. Tot i això, *El capvespre de l'heroi* ens fa pensar inevitablement en alguns dels atzucacs que angoixen la novel·la contemporània, dels quals Jordi Mata se'n sap sortir prou bé. **Ramon Ramon**